

10.05.2023

Asia/10

§ 111

Valtuutettu Minna Lindgrenin aloite apuvälineiden palauttamisen sujuvoittamisesta

HEL 2022-011783 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 05.10.2022 Lindgren Minna Apuvälineiden palautusta on sujuvoitettava
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 19.1.2023
- 3 Lausunto, Helsingin vammaisneuvosto 30.1.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Minna Lindgren ja 25 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan, että apuvälineiden palautusta sujuvoitetaan siten, että apuvälineet voisi palauttaa terveysasemille. Lisäksi ehdotettiin, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta selvittää muita keinoja sujuvoittaa ja helpottaa apuvälineiden palauttamista.

Apuvälineiden palautuksen sujumiseksi tehdään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla aktiivisesti töitä. Apuvälineiden lainaustarve on kasvussa väestön ikääntyessä. Tämän vuoksi palvelusta lainataan enemmän apuvälineitä kuin sinne palautuu. Terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa ei ole tilaa säilyttää toimitusta odottavia apuvälineitä eikä henkilöstöresursseja vastaanottamaan palautuksia. Apuvälineiden palautusta helpotetaan tällä hetkellä liikkuvalla apuvälineyksiköllä, johon kuntalainen voi palauttaa apuvälineitä ja teettää pieniä korjaus- tai huoltotöitä.

10.05.2023

Palautusautomaatit ovat suunnitteilla ja niille etsitään paraikaa asianmukaisia tiloja. Helsingin kaupungin apuvälinepalvelut kuljettaa isot ja haastavasti kuljetettavat apuvälineet asiakkaille kotiin sekä käyttötarpeen lakattua pois asiakkaan kotoa. Kuljetuspalvelun laajentamisen mahdollisuuksia selvitetään, jotta apuvälineiden palautus sujuisi hyvin myös silloin kun asiakas tai omainen ei kykene itse niitä palauttamaan.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto sekä vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston lausunnot. Vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto korostavat lausunnoissaan apuvälineiden palauttamisen sujuvoittamisen tärkeyttä. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta vastaa lausunnossaan aloitteessa sekä muissa lausunnoissa esitettyihin huomioihin. Esitetty vastaus aloitteeseen on sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 05.10.2022 Lindgren Minna Apuvälineiden palautusta on sujuvoitettava
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 19.1.2023
- 3 Lausunto, Helsingin vammaisneuvosto 30.1.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.04.2023 § 247

HEL 2022-011783 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

10.05.2023

Asia/10

17.04.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 28.03.2023 § 55

HEL 2022-011783 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Minna Lindgrenin ja 25 muun valtuutetun apuvälineiden palautuksen sujuvuutta koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että apuvälineiden palautusta sujuvoitetaan siten, että apuvälineet voisi palauttaa terveysasemille. Lisäksi ehdotetaan, että sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta selvittää muita keinoja sujuvoittaa ja helpottaa apuvälineiden palauttamista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta lautakunta toteaa, että apuvälineiden palautuksen sujumiseksi tehdään aktiivisesti töitä. Terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa ei ole tilaa säilyttää toimistusta odottavia apuvälineitä eikä henkilöstöresursseja vastaanottamaan palautuksia.

Apuvälineiden palautusta helpotetaan tällä hetkellä liikkuvalla apuvälineyksiköllä, johon kuntalainen voi palauttaa apuvälineitä ja teettää pieniä korjaus- tai huoltotöitä. Palautusautomaatit ovat suunnitteilla ja niille etsitään paraikaa asianmukaisia tiloja. Helsingin kaupungin apuvälinepalvelut kuljettaa isot ja haastavasti kuljetettavat apuvälineet asiakkaille kotiin sekä käyttötarpeen lakattua pois asiakkaan kotoa. Kuljetuspalvelun laajentamisen mahdollisuuksia selvitetään.

Keskitetty apuvälinepalvelu

Helsingin kaupungin apuvälinepalvelut siirtyivät Laakson sairaalakampanin alueelta Ruosilantielle Konalaan maaliskuussa 2021. Muutto Laaksosta oli välttämätön alueelle rakennettavan Laakson yhteissairaalan rakennustyömaan vuoksi. Apuvälinepalveluille etsittiin tiloja sekä keskustan alueelta että teollisuusalueilta Helsingistä. Erytistarpeita

vastaavia tiloja löytyi pääosin teollisuusalueilta, joista Konala valikoitui monesta näkökulmasta parhaaksi vaihtoehdoksi.

Konalassa tilat ovat riittävän suuret, jotta palvelu pystyy vastaamaan helsinkiläisten apuvälinetarpeen kasvuun. Tilat ovat esteettömät ja ympäröivä maasto on tasaista, mikä mahdollistaa kaikkien asiakkaiden asioinnin palvelussa sekä helpottaa jalkaisin ja julkisilla kulkuvälineillä liikkuvien asiointia. Apuvälinepalveluihin pääsee kahdella eri bussilinjalta (37 ja 300) Helsingin keskustasta. Suuri osa asiakkaista asioi apuvälinepalveluissa kuitenkin autolla ja pysäköintitilaa on runsaasti heti apuvälinepalveluiden oven edessä ja rakennuksen välittömässä yhteydessä.

Aikaisemmin apuvälinepalveluilla on ollut useita saman aikaisesti toimivia toimipisteitä Helsingissä. Tästä tuotantotavasta luovuttiin, sillä usean eri toimipisteen toimivuus oli logistisesti hyvin hankalaa eikä ennen kaikkea palvellut asiakkaiden tarpeita riittävän laadukkaasti. Pie-nissä toimipisteissä ei pystytty esimerkiksi säilyttämään riittävän laajaa apuvälinevarastoa, koska asiakkaiden tarpeet ovat hyvin moninaisia ja yksilöllisiä. Apuvälineiden lainaustarve on kasvussa väestön ikääntyessä. Tämän vuoksi palvelusta lainataan enemmän apuvälineitä kuin sinne palautuu.

Apuvälineiden lainaus- ja palautusprosessi

Apuvälinepalveluprosessi koostuu useasta osa-alueesta, joiden saumaton yhteen toimivuus on ainoa keino taata laadukas palvelu kuntalaisille. Apuvälineen sovitus ja valinta sekä käytön opastus vaatii ammattilaiselta erityisosaamista niin asiakkaan toimintakyvyn kuin toimintaympäristön arvioinnista, apuvälineistä ja niiden ominaisuuksista sekä lainsäädännöstä ja luovutusperusteista. Apuvälineiden tilaaminen, varastointi, huolto ja puhdistus vaatii niin ikään osaavaa henkilöstöä ja riittävän suuria tiloja.

Terveysasemilla tai terveys- ja hyvinvointikeskuksissa ei ole tilaa säilyttää likaisia, toimitusta odottavia apuvälineitä. Tämän lisäksi tarvittaisiin henkilöstöresursseja vastaanottamaan palautukset, jotta asiakas voi saada palautustositteen. Palautusautomaattien avulla palautus onnistuisi ilman ylimääräistä henkilökuntaa. Kahdelle palautusautomaatille etsitään pikaisesti sopivia tiloja itäisen ja pohjoisen Helsingin alueelta.

Apuvälineen lainaamisen yhteydessä asiakas allekirjoittaa ja saa mukaansa lainaustositteen, jossa on ohjeet apuvälineen palauttamiseksi käyttötarpeen loputtua. Näin ollen jokaisella lainaajalla on tieto siitä, milloin ja minne apuvälineen voi palauttaa. Uutena toimintona kevään 2023 aikana saadaan käyttöön tekstiviestimuistutus laina-ajan päättymisestä.

Konalaan muuton jälkeen apuvälinepalvelut on saanut palautetta sijainnin hankaluudesta. Sijainti vaikuttaa apuvälineiden palautukseen jonkin verran, mutta lainojen ja palautusten määrä ei koskaan vastaa toisiaan suurimmaksi osaksi siitä syystä, että asiakkaiden apuvälinetarve on jo vuosien ajan ollut kasvusuuntainen.

Apuvälinepalvelut kuljettaa isot ja vaikeasti liikuteltavat apuvälineet asiakkaille kotiin lainauksen yhteydessä ja käyttötarpeen lakattua pois asiakkaan kotoa. Kuljetuspalvelun laajentamisen mahdollisuuksia selvitetään, jotta apuvälineiden palautus sujuisi hyvin myös silloin kun asiakas tai omainen ei kykene itse niitä palauttamaan.

Kuntalaisten palautteeseen apuvälinepalveluiden sijainnista vastataan tällä hetkellä liikkuvalla apuvälineyksiköllä, johon kuntalainen voi palauttaa apuvälineitä ja teettää pieniä korjaus- tai huoltotöitä. Liikkuva yksikkö palvelee kerran viikossa tiistaisin Kontulan ja Kustaankartanon seniorikeskuksissa. Liikkuva apuvälineyksikkö on osoittautunut hyväksi toimintamalliksi ja sitä pyritään laajentamaan vuoden 2023 aikana.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että sekä apuvälinepalveluiden asiakkaiden että toimialan kustannusvaikuttavan toiminnan näkökulmasta on tärkeää, että apuvälineiden palautus on sujuvaa. Helsingin kaupunkistrategian mukaisesti vastuullisesti hoidettu talous on kestävä kasvun perusta ja apuvälineiden huolto ja kierrätys on osa ympäristövastuuta. Toimialalla tehdään aktiivisesti töitä palvelun sujuvoittamiseksi, palautusautomaatit ovat tulossa ja palautusta on jo helpotettu liikkuvalla yksiköllä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingiläisten apuvälinetarve on lisääntynyt tasaisesti. On kaikkien edun mukaista, että sekä apuvälineiden lainaus että palautus on sujuvaa. Käyttäjälleen oikea ja hyvin huollettu apuväline vahvistaa henkilön toimintakykyä ja lisää hyvinvointia sekä ehkäisee tapaturmia."

Käsittely

28.03.2023 Ehdotuksen mukaan

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulla asiassa kutsuttua asiantuntijaa, eikä tämä siitä syystä osallistunut kokoukseen.

14.03.2023 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

10.05.2023

Asia/10

Lisätiedot

Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi

Eva Englund, johtava kuntoutussuunnittelija, puhelin: 310 50970
eva.englund(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566